

Na de laatste formele vaststelling van deze criteria zijn de volgende aanvullende besluiten en interpretaties afgestemd met de Dierenbescherming. Deze besluiten/interpretaties zijn weliswaar nog niet formeel vastgesteld en kunnen, bij bijzondere omstandigheden, nog wijzigen voorafgaand aan opname in vastgestelde BLk criteria. Vooruitlopend hierop wordt op basis van deze aanvullende besluiten en interpretaties gecertificeerd.

Datum	Norm nr. of onderwerp	Vraag	Aanvullend besluit of interpretatie
25-08-17	Uitgelegde leghennen	Kunnen Beter Leven gecertificeerde leghennen, als ze worden geslacht, worden gebruikt voor de productie van BLk kippenvlees?	Beter Leven gecertificeerde leghebbedrijven kunnen de uitgelegde BLk leghennen afzetten voor de productie van BLk kippenvlees. Dit kippenvlees krijgt hierbij hetzelfde aantal sterren als de eieren (zoals weergegeven op het BLk certificaat). De uitgelegde BLk leghennen dienen uiteraard te worden geslacht bij een door de SBLk goedgekeurde pluimveeslachterij. Het is over het algemeen alleen mogelijk bij slachterijen die zich hebben gespecialiseerd in het slachten van uitgelegde leghennen.
	Beter leven keurmerk eieren met 3 sterren zonder vrije uitloop	Er zijn eieren met 3 sterren van het Beter Leven keurmerk, maar er is geen vrije uitloop? Het zijn geen vrije uitloop eieren maar scharreleieren, hoe kan dit?	Een vrije uitloop geeft de leghennen de mogelijkheid om belangrijk natuurlijk gedrag te vertonen. Inderdaad is dit voor veel consumenten een belangrijk punt. Maar bij BLk 2 sterren mag het dier nog worden aangepast aan het houderijsysteem (bijv. snavel behandelen) en mag de bezettingsgraad hoger zijn dan bij 3 sterren. Bij BLk 3 sterren is het houderijsysteem diergericht ontworpen. De leghennen hebben hierbij niet altijd een vrije uitloop, in dit geval beschikken ze altijd over een grote overdekte uitloop en een bosrand, die op zo'n manier zijn ingericht dat de kippen er al hun hoog gemotiveerde gedragingen kunnen uiten. Hiermee voldoet BLk 3 sterren (ook zonder vrije uitloop) aan alle natuurlijke behoeftes van de leghennen. Binnen de BLk criteria voor leghennen met 3 sterren zijn er daarom twee scenario's beschreven. Scenario 1 waarbij de leghennen geen vrije uitloop hebben, en scenario 2 waarbij de leghennen wel kunnen beschikken over een vrije uitloop.
4-10-16	UIT04 Verdoofd slachten	Hoe kan een veehouder achterhalen waar zijn dieren worden geslacht en of deze slachtlocatie ook onverdoofd slacht?	Dit criterium wordt gecontroleerd bij de BLk gecertificeerde slachterij en hoeft niet te worden gecontroleerd bij de pluimveehouder. Dit criterium wordt bij een volgende herziening verwijderd uit de criteria.
1-01-18	UIT05 Megastal	Onder een megastal wordt verstaan één bedrijfslocatie (niet één UBN of één dak) met 120.000 leghennen of meer. Wat wordt er verstaan onder 1 bedrijfslocatie?	Er is besloten om aan te sluiten bij de definitie zoals gehanteerd door de overheid (RvO). 1 bedrijfslocatie is gelijk aan 1 Uniek BedrijfsNummer, oftewel 1 UBN. Dit criterium wordt bij een volgende herziening aangepast.

1-09-16	UIT06 Etagestallen	Zijn volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen alleen toegestaan bij bestaande Beter Leven bedrijven? Of ook voor nieuwe Beter Leven bedrijven?	<p>Volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen worden gebruikt zijn (altijd) uitgezonderd van dit verbod op etagestallen. Deze uitzondering geldt zowel voor bestaande als voor nieuwe deelnemers. Dit komt overeen met provinciale regelgeving (o.a. de Brabantse zorgvuldigheidsscore en Overijssel).</p> <p>Etage stallen zijn uitgesloten voor het Beter Leven keurmerk omdat de Dierenbescherming van mening is dat dieren in principe een (vrije) uitloop moeten hebben/kunnen krijgen. Bij etagestallen zijn die mogelijkheden er niet of te beperkt. Daarnaast hebben etagestallen bij het publiek een te grote associatie met megastallen.</p>
27-02-17	A01 Keten-kwaliteitssysteem	Bedrijven hebben niet altijd een IKB EI of KAT certificaat. Kunnen deze bedrijven ook op een andere manier aan dit criterium voldoen?	<p>Voor bedrijven die geen IKB/KAT certificaat hebben: Bij 1 ster dient er altijd een IKB of KAT certificaat te zijn. Bij 2 en 3 ster kan er ook worden volstaan met: 1. een minimaal gelijkwaardig certificaat (de aanvrager levert een vierkantvergelijking aan die door SBLk wordt beoordeeld en voorgelegd aan de DB, DB besluit of dit als gelijkwaardig wordt geaccepteerd of niet) of 2. er vindt tegelijkertijd met de BLk controle een IKB/KAT controle plaats (zonder afgifte van een IKB/KAT certificaat), waarbij van te voren door de Dierenbescherming is vastgesteld aan welke IKB/KAT criteria buitenlandse bedrijven niet per definitie hoeven te voldoen.</p>
29-12-20	M03 Brandveiligheid	In het criterium is opgenomen dat er minimaal eens in de vijf jaar een Agro Elektra Inspectie dient plaats te vinden conform NEN 1010 of (HD) IEC 60364 Low voltage electrical installations. Voldoen de keuringen NEN 3140 en NTA 8220 ook aan het criterium en welke keuringen zijn toegestaan voor buitenlandse bedrijven?	<p>De Dierenbescherming geeft aan dat er twee type keuringen plaatsvinden op een bedrijf, namelijk: een keuring voor ingebruikname van nieuwe installaties en een vijfjaarlijkse herkeuring.</p> <p>Nieuwe installaties dienen voor ingebruikname te worden gekeurd conform NEN1010 of (HD) IEC 60364 Low voltage electrical installations. De keuringen NEN 3140 en NTA 8220 zijn niet toegestaan als keuring voor ingebruikname van nieuwe installaties. Wel kan er op basis van NEN 3140 of NTA 8220 de vijfjaarlijkse herkeuring plaatsvinden.</p> <p>Buitenlandse veehouders dienen bij ingebruikname van een stal en vijfjaarlijks een elektrakeuring uit te laten voeren die voldoet aan de norm CENELEC HD 60364 van de European Committee for Electrotechnical Standardization.</p>

26-10-18	V05, V05A, V05B Stro-/hooi-/luzerne balen	Hoe moet het stro/hooi/luzerne worden aangeboden? Mag dit ook in stroruif of stro net worden aangeboden?	De intentie van deze criterium is dat er een hele baal goed beschikbaar is voor alle hennen. Stro in een ruif is niet goed genoeg beschikbaar voor de hennen. Een ruif voldoet dus niet aan dit criterium. Volledige balen mogen wel worden opgehangen in een net, op ooghoogte van hennen vanaf de vloer. Op die manier kunnen de hennen goed bij de baal, maar valt deze niet te snel uit elkaar. De balen mogen ook worden neergelegd op de grond.
22-08-18	V05, V05A, V05B Stro-/hooi-/luzerne balen	Mogen de balen ook in plastic worden aangeboden?	Het aanbieden van balen (luzerne, rapsodie, etc.) in plastic, om het te snel uit elkaar vallen van de balen tegen te gaan, wordt door de Dierenbescherming vanuit dierenwelzijn sterk afgekeurd. Ook de NVWA beoordeelt het aanbieden van balen in plastic als onwenselijk vanuit zowel productkwaliteit / voedselveiligheid als dierenwelzijn. Om het te snel uit elkaar vallen van strobalen tegen te gaan mogen strobalen in een net worden aangeboden, liggend op de grond of hangend op ooghoogte van de hennen vanaf de grond.
27-01-20	V05, V05A, V05B Stro-/hooi-/luzerne balen	Hoe vaak moeten de balen vervangen worden? In V05 en V05A staat dat dit maandelijks moet, in V05B staat dat ze vervangen moeten worden als ze gelijk zijn met het vloerniveau.	De intentie van dit criterium is dat er ten alle tijden één strobaal per 1.000 hennen beschikbaar is. Wanneer de hennen de balen niet gebruiken, hoeven de balen niet maandelijks vervangen te worden. De balen hoeven pas vervangen te worden als de oude balen gelijk zijn met het vloerniveau. Maandelijks in V05 en V05A vervalt dus.
30-08-16	VV3B Voer samenstelling	Wat de definitie is van dierlijke producten? Wordt er voor bepaalde dierlijke producten een uitzondering gemaakt?	Het gebruikte voer mag geen dierlijke producten bevatten. Uitzonderd zijn: • melk-/zuivelproducten. Melk-/Zuivelproducten mogen wel aan het voer worden toegevoegd.
9-12-16	H05A Grootte van de stal, O01a Overdekte uitloop	In H05A staat beschreven dat het totale bruikbaar oppervlak minstens voor 75 % bestaat uit stal. Dit zou betekenen dat de uitloop 25% van de beschikbare vloeroppervlakte moet beslaan. Echter in O01a staat beschreven dat de overdekte uitloop 20% van de oppervlakte van de stal moet beslaan, dit was voorheen ook de norm. Welke norm moet nu worden aangehouden?	De juiste norm is beschreven in criterium O01a: Er is een overdekte uitloop met een minimale oppervlakte van 20% van de oppervlakte van de stal. Het criterium H05A hoeft niet te worden gecontroleerd, en wordt bij een volgende herziening verwijderd uit de criteria.

2-06-21	H12 Zitstokken	In de Blk leghennen criteria 1 ster is opgenomen dat de leghennen de beschikking moeten hebben over 15 cm zitstok per dier, waarvan tenminste 10 cm verhoogd. Dit is gelijk aan 67% verhoogde zitstokken. Echter, in de Blk Leghennen criteria 2 en 3 sterren is opgenomen dat tenminste 50% van de zitstokken verhoogd moeten zijn. Waarom is het minimale aandeel verhoogde zitstokken hoger bij Leghennen 1 ster vergeleken met Leghennen 2 en 3 sterren?	Het juiste percentage verhoogde zitstokken is 50%. Dit sluit eveneens aan bij andere ketenkwaliteitsystemen. Bedrijven met 1 ster van het Beter Leven keurmerk voldoen aan criterium H12 wanneer er beschikking is over een zitstok van minimaal 15 cm per dier. En ten minste 50% van de in de stal aanwezige zitstokken dient verhoogd te zijn aangebracht. Bij de volgende herziening wordt het criterium in de Blk Leghennen 1 ster criteria aanpast.
23-01-18	H14e Daglicht	Er is voorgeschreven dat de daglicht openingen volledig bedekt moeten kunnen worden. Wat als hier niet aan kan worden voldaan?	Dat lichtopeningen moeten bedekt kunnen worden in het geval van problemen met verenpikken. Bij problemen met verenpikken kunnen er ook andere maatregelen getroffen worden om de uitbraak te stoppen/tegen te gaan (zie: http://edepot.wur.nl/283863). Wanneer er problemen met verenpikken zijn en er voldoende andere maatregelen worden genomen om het verenpikken te voorkomen, dan hoeven de daglicht openingen niet afgedekt te worden.
12-12-12	O01a Overdekte uitloop	Dient de overdekte uitloop (Blk 1 ster) altijd te worden overdekt?	Ja, dit hoort bij het concept. Het overdekken van de uitloop bevordert het naar buiten gaan van de leghennen en de kwaliteit van het strooisel in de uitloop blijft beter (droger).
2-10-18	O01a Overdekte uitloop	In de interpretatie van dit criterium staat " <i>Indien de koude scharrelruimte als bruikbaar oppervlak wordt meegeteld, dan wordt deze ruimte eveneens meegenomen bij de berekening van de stalbreedte.</i> " Betekent dit dat als de overdekte uitloop wordt meegeteld als beschikbaar vloeroppervlakte, dat de stal + overdekte uitloop max. 15 meter breed mag zijn zoals beschreven in criterium O03?	Nee, dit is niet de bedoeling van dit criterium. De maximale afstand tot de uitloopopeningen mag 15 meter zijn. Dit betekent dat stallen die aan één zijde (in de lengte) uitloopopeningen hebben, niet dieper mogen zijn dan 15 meter. De overdekte uitloop hoeft hier niet bij de stalbreedte te worden meegerekend. Dit stuk tekst zal bij een volgende herziening worden verwijderd uit dit criterium.
12-07-17	O01a Toegang tot de overdekte uitloop	KAT hanteert dat leghennen vanaf 3 weken na opzet toegang moeten hebben tot de overdekte uitloop. Per wanneer dienen de Blk leghennen met 1 ster de beschikking moeten krijgen over de overdekte uitloop?	De hennen moeten eerst de weg in het systeem leren kennen (water, voer, legnest, strooisel en zitstokken) en kunnen dus niet direct naar buiten. Binnen het Beter Leven keurmerk dienen de leghennen uiterlijk 3 weken na opzet toegang te verkrijgen tot de overdekte uitloop.
10-09-19	O02 Overkapping	Bij leghennen 3 sterren moet de gehele overkapping daglichtdoelatend zijn, moet dit 100% zijn of zit hier een marge in?	De gehele overkapping moet lichtdoorlatend zijn. Alleen voor constructiedoeleinden (zoals de draagconstructie van het dak) mag hier maximaal 5% vanaf worden geweken, dit is in lijn met criterium O01b.

24-11-17	O03 Afstand tot de overdekte uitloop	Een stal breder dan 15 meter, is niet toegestaan. Moet in zo'n stal op 15 meter dan een wand worden geplaatst?	Als een stal breder/dieper is dan 15 m zijn er twee opties mogelijk: 1) Er zijn aan beide lange zijden een overdekte uitloop gerealiseerd; 2) De maximale afstand van de verste systeemrij tot de uitloopopeningen is maximaal 15 meter. Onder de voorwaarde dat deze extra m2 niet in de berekening voor maximale bezettingsdichtheid worden meegenomen. Bij deze optie kunnen de kippen dus wel gebruik maken van deze extra oppervlakte. Maar mag deze extra oppervlakte niet worden gebruikt bij de berekening van de bezettingsgraad. De bezettingsgraad mag niet hoger zijn dan uitgaande van 15 meter breedte.
----------	--------------------------------------	--	---

8-3-22	O03a Uitloopopeningen (BLk 1 en 2 sterren) (deel 1)	Dit criterium beschrijft dat de openingen naar de uitloop dusdanig geconstrueerd dienen te zijn dat de dieren geen belemmeringen ondervinden bij het in- en uitlopen. Is het aanbrengen van een geleidelijke verhoging in de vorm van bijvoorbeeld een trappetje, opstapje of helling voor de uitloopopeningen toegestaan?	<p>De dieren ondervinden geen belemmering van de doorgang wanneer de uitloopopeningen zich maximaal 25 cm boven het vloeroppervlak, gemeten vanaf de vloer (berekend zonder strooisel) zowel aan de zijde van het nachtverblijf als van de overdekte uitloop, bevinden. Bij herziening van de criteria zal daarom, ter verduidelijking, mogelijk worden opgenomen dat de uitloopopeningen zich maximaal 25 cm boven het vloeroppervlak van zowel het nachtverblijf als de overdekte uitloop mogen bevinden. Is de afstand tussen de uitloopopeningen en het vloeroppervlak op dit moment hoger dan 25 cm, dan beveelt de Dierenbescherming aan om zo snel mogelijk ervoor te zorgen dat de uitloopopeningen zich niet hoger dan 25 cm bevinden.</p> <p>Voorlopig geldt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevinden de uitloopopeningen zich op dit moment op een hoogte van 25-50 cm boven het vloeroppervlak, dan geldt bij nieuw- of verbouw na 08-03-2022 dat de belemmering bij het in- en/of uitlopen van de openingen wordt opgelost door:<ul style="list-style-type: none"> • De vloer van het nachtverblijf te verhogen/verlagen; • De vloer van de uitloop te verhogen/verlagen; • De uitloopopeningen in de wand te verlagen; of • Een combinatie van bovenstaande opties toe te passen. 2. Indien uitloopopeningen zich op een hoogte van 25-50 cm boven het vloeroppervlak bevinden, is het gebruik van een geleidelijke verhoging in de vorm van een trappetje, opstapje of helling tussen het nachtverblijf en de overdekte uitloop, en/of vice versa, vereist totdat de belemmering bij het in- en uitlopen van
--------	--	--	--

	(deel 2)		<p>de openingen wordt opgelost door een van de onder punt 1 genoemde oplossingen toe te passen. Indien een geleidelijke verhoging gebruikt wordt, gelden de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat om een permanente constructie, dus niet demontabel; • De geleidelijke verhoging dient minimaal even breed te zijn als de uitloopopening. Aanbeveling: de breedte van de geleidelijke verhoging loopt over de gehele lengte van het nachtverblijf; • Er mag maximaal 25 cm hoogteverschil zijn tussen elk niveau (elke trede) van trappetjes/opstapjes, ook geldt een ruimte van maximaal 25 cm onder de uitloopopening, en maximaal 25 cm boven het vloeroppervlak (gemeten vanaf de vloer, berekend zonder strooisel); • Hellingen hebben een hellingshoek van ten hoogste 40 graden en bieden voldoende grip; • Een geleidelijke verhoging is zelf geen leefoppervlak en telt nooit mee als bruikbaar oppervlak voor de berekening van de bezettingsdichtheid. En; • Een zitstok voldoet niet als geleidelijke verhoging. <p>3. Indien de uitloopopeningen zich op dit moment hoger dan 50 cm boven het vloeroppervlak bevinden, is het vereist dat de belemmering bij het in- en uitlopen van de openingen wordt opgelost door een van de onder punt 1 genoemde oplossingen toe te passen. Het gebruik van een geleidelijke verhoging om de belemmering te verhelpen, is in dit geval geen oplossing. Dus indien de uitloopopeningen zich hoger dan 50 cm bevinden, ondervinden dieren een belemmering en wordt niet aan criterium O03a voldaan.</p>
--	----------	--	--

26-10-18	O07a Daglicht- en lucht- doorlatend	Mag voor het ventilatie-/windbreekgaas in de lange wand van de overdekte uitloop een oprolbaar gordijn/zeil worden gemaakt? Zodat bij bijv. veel wind (tocht) of regen het zeil naar beneden kan worden gerold om om natte pakken te voorkomen in de overdekte uitloop?	<p>De ventilatie opening kan worden gemaakt met windbreek gaas dat maximaal 80% van de wind breekt en maximaal 80% schaduwwerking heeft, dit is vrij dicht gaas en zou dus al veel wind breken en mogelijk ook regen tegenhouden.</p> <p>Omdat de Dierenbescherming geen voorstander is van het sluiten van de uitloopopeningen bij slecht weer, mag er gebruik worden gemaakt van een oprolbaar gordijn voor de lange zijde van de uitloop, onder de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het rolgordijn wordt alleen gebruikt bij slechte klimatologische omstandigheden (kou, vocht, tocht), bijvoorbeeld om te voorkomen dat regenwater in de overdekte uitloop komt. Dit wordt geregistreerd in de uitloopkalender; • Het gordijn moet gemaakt zijn van daglicht doorlatend materiaal; • De dieren kunnen, ook met het rolgordijn naar beneden, naar buiten kijken; • Elk gebruik van het rolgordijn wordt automatisch geregistreerd; • Indien een rolgordijn aanwezig is, moet de overdekte uitloop gedurende de voorgeschreven openingstijden onder alle omstandigheden toegankelijk zijn voor de hennen, dus ook tijdens slecht weer. 's Nachts mogen de uitloopopeningen dicht blijven.
13-03-20	O08 Ondoorzichtige rand tussen compartimenten	Moet er een doorzichtige wand zijn tussen verschillende compartimenten van de overdekte uitloop, zoals opgenomen in criterium O08?	<p>In dit criterium is vastgelegd dat de hoogte van de ondoorzichtige rand tussen compartimenten maximaal 25 cm is zodat de dieren over de opstaande rand heen kunnen kijken en andere verblijven kunnen zien.</p> <p>De Dierenbescherming heeft besloten dat er niet langer gecontroleerd hoeft te worden op deze eis. In een volgende herziening van de Beter Leven keurmerk criteria Leghennen zal dit criterium worden verwijderd.</p>
28-01-20	O09 Hoogte overdekte uitloop	Mag de overdekte uitloop schuin aflopen naar 1,5m, net zoals in H020 staat aangegeven?	O09 en H020 spreken elkaar tegen. H020 is hierin leidend, dezelfde uitzondering zal in het vervolg worden toegevoegd bij O09. De overdekte uitloop mag dus aan de rand aflopen naar 1,5m.
19-04-19	O14 Drinktorens in de overdekte uitloop	Is het akkoord dat er drinknippels aanwezig zijn in de overdekte uitloop i.p.v. drinktorens?	Drinknippels voldoen voor watervoorziening aan de leghennen net zo goed als drinktorens. Omdat drinknippels een kleinere capaciteit hebben dan drinktorens wordt gesteld dat 1 drinktoeren gelijk staat aan 10 drinkpunten of -nippels. Voor max. 6000 hennen geldt een eis van minimaal 2 drinktorens of dus minimaal 20 drinkpunten of -nippels.

11-07-18	O15 Zicht vanuit de overdekte uitloop	<p>Er wordt vaak een laag plexiglas of windbreekgaas (maar kan verstopt raken door stof) gebruikt om dit zicht te realiseren. Maar in de praktijk is er nogal wat verschil in interpretatie over wanneer er wel/of geen zicht naar buiten mogelijk is. Kan de Dierenbescherming hier duidelijkheid over verschaffen?</p>	<p>Het gebruikte materiaal dient onbelemmerd zicht te bieden naar buiten. In de praktijk wordt er soms plexiglas (mat / met ribbels) gebruikt waarbij het beeld dusdanig wordt vervormd zodat er geen onbelemmerd zicht naar buiten meer mogelijk is. Er wordt alleen aan het criterium O15 voldaan, als de hennen beschikken over vrij, onbeperkt zicht voor minimaal 5 meter. Hierbij mag het beeld niet worden vervormd of op een andere manier worden beperkt. Vanuit BLk worden geen materialen voorgeschreven. Er kan gebruik worden gemaakt van windbreekgaas, plexiglas of ander materiaal om dit zicht te realiseren, maar dit moet dan voldoende open/helder zijn om de dieren 5 meter onbeperkt naar buiten te laten kijken. Plexiglas verliest soms door het pikken van dieren zijn helderheid. Mogelijke alternatieven zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krasvaste kunststofplaten, hiervan bestaan verschillende soorten; • Gehard veiligheidsglas; • Grofmazig gaas waarin geen stof vast komt zitten • Grofmazig gaas een aantal cm voor het doorzichtige materiaal (bijv. plexiglas) gemonteerd, om te voorkomen dat de dieren er op kunnen pikken. <p>Bij alle materialen is het uiteraard van belang dat dit goed wordt afgewerkt, en er dus geen scherpe randen of uitsteeksels zijn waaraan de dieren zich kunnen bezeren. Indien er windbreekgaas/plexiglas is gebruikt dat niet voldoet aan dit voorschrift, krijgt de pluimveehouder tot de volgende opzet om dit te vervangen en alsnog aan het bovenstaande criterium te voldoen.</p>
3-05-19	O15 Zicht vanuit de overdekte uitloop	Mag geperforeerd damwand gebruikt worden in de buitenwand van de overdekte uitloop?	<p>Damwandprofiel is door De Dierenbescherming beoordeeld als onvoldoende open/helder om de dieren onbeperkt zicht naar buiten te geven. Daarom mag geperforeerd damwand materiaal niet als zichtstrook worden gebruikt. Als het materiaal maximaal 80% schaduwwerkend en windbrekend is (20% licht en lucht doorlatend) kan het wel gebruikt worden als windbreekgaas (conform criterium O07a).</p>

3-05-19	O15 Zicht vanuit de overdekte uitloop	De ondoorzichtige, opstaande rand in de overdekte uitloop is hoger dan de maximaal toegestane 25 cm (bijvoorbeeld door terugschakelen van 2 sterren BLk naar 1 ster BLk. De dichte uitloopopeningen zorgen voor een rand hoger dan 25 cm). Hoe kan dit worden opgelost?	<p>De kippen moeten naar buiten kunnen kijken vanuit de overdekte uitloop. Dit moeten ze zowel zittend als liggend kunnen. Wanneer de ondoorzichtige, opstaande rand hoger is dan 25 cm wordt dit zicht belemmerd en niet voldaan aan deze eis.</p> <p>Wanneer niet direct mogelijk is deze rand te verlagen tot maximaal 25 mag dit worden opgelost door een plateau of plank (geen zitstok) te plaatsen tegen de wand waardoor de kippen alsnog naar buiten kunnen kijken. Dit plateau/plank moet voldoen aan de volgende specificaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het betreft een permanente constructie en is niet demontabel • lengte: over de gehele lengte van de stal • hoogte: maximaal 25 cm onder de ondoorzichtige rand en max. 25 cm boven de grond (exclusief strooisel) • breedte: minimaal 30 cm • het plateau/plank mag niet worden gebruikt om meer hennen in dezelfde stal te houden. Het plateau / de plank telt dus niet mee als aanvullend grondoppervlak voor de berekening van de bezettingsdichtheid.
---------	---------------------------------------	---	--

13-03-20	O16 Afstand tot andere gebouwen	Op bestaande leghennenbedrijven is het niet altijd mogelijk om een overdekte uitloop met voldoende afstand tot andere gebouwen (minimaal 5 meter bij BLk 1 ster) te realiseren. Hoe kunnen bestaande leghennenbedrijven toch in aanmerking komen voor het Beter Leven keurmerk?	<p>Bij BLk Vleeskuikens 1 ster zijn hiervoor al BLk criteria opgenomen waaronder een overdekte uitloop tussen twee bestaande gebouwen is toegestaan. De Dierenbescherming heeft besloten om dit onder dezelfde voorwaarden ook toe te staan bij BLk leghennen 1 ster & 2 sterren.</p> <p>Een overdekte uitloop ingeklemd tussen 2 gebouwen is alleen toegestaan bij bestaande stallen. Bij volledige nieuwbouw is dit niet toegestaan.</p> <p>Bij een dergelijke uitloop dient er tussen de muur van het aangrenzende gebouw en het dak van de overdekte uitloop, over de gehele lengte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aan beide lange zijden van de uitloop een ruimte van minimaal 1 meter hoog, of • aan één lange zijde van de uitloop een ruimte van minimaal 2 meter hoog te zijn met daglicht- en luchtdoorlatend materiaal dat maximaal 80% van de wind breekt en maximaal 80% schaduwwerking heeft (bijv. windbreek-/ventilatiegaas). • Indien tussen de overdekte uitloop en het aangrenzende gebouw minimaal 1 meter een open, vrije en zonder obstakels met de buitenlucht verbonden ruimte ruimte zit, hoeft het dak van de overdekte uitloop niet te worden verhoogd. <p>Aanvullend geldt voor ieder bovenstaande scenario dat in het dak een daglicht doorlatend oppervlakte van minimaal 3% van het vloeroppervlakte van de overdekte uitloop is aangebracht, evenredig verdeeld over het dakoppervlak.</p> <p>Bij een overdekte uitloop ingeklemd tussen twee gebouwen kan alleen de bovenste verdieping van een etagestal voldoen aan het Beter Leven keurmerk.</p>
29-01-19	BLk 3 sterren, O13 Extra scharrelvoorziening	De sanctie als er geen turfmolm of zand aanwezig is, is uitsluiting voor 1 jaar van deelname aan het Beter Leven keurmerk, is dit niet een te zware sanctie? Kan deze sanctie worden herzien?	Deze sanctie is inderdaad te zwaar, aangezien het relatief eenvoudig en snel kan worden hersteld. Deze sanctie wordt verlaagd naar schorsing. Dit wordt bij de volgende herziening van de criteria ook in de criteria aangepast.
30-08-16	BLk 3 sterren, O18b aantal systeemrijen scenario 2	In de naam van dit criterium wordt naar scenario 2 verwezen, moet dit niet scenario 1 zijn?	In de naam van het criterium O18b staat inderdaad "Aantal systeemrijen scenario 2" waar dit "Aantal systeemrijen scenario 1" moet zijn.
16-05-24	BLk 3 sterren, O18b aantal systeemrijen scenario 1	In 2016 heeft de Dierenbescherming aangegeven het criterium als volgt aan te passen: <i>Er is maximaal 1 systeem rij per toegangswand die toegang geeft tot een dagverblijf.</i> Valt de bosrand ook onder een dagverblijf?	Dagverblijf dient te worden geïnterpreteerd als verblijf waarmee zowel het dagverblijf als de bosrand wordt bedoeld. De Dierenbescherming heeft besloten het criterium te verduidelijken. Het criterium wordt als volgt aangepast: <i>Er is maximaal 1 systeemrij per toegangswand die toegang geeft tot een dagverblijf en/of bosrand.</i>

30-01-19	Blk 3 sterren, O20a Oprolbare / opvouwbare toegangswand	In O01a wordt in de interpretatie aangegeven dat de overdekte uitloop in verbinding staat met de stal via een volledige oprolbare wand. Echter in de 2 scenario's wordt alleen bij het scenario 1 (met bosrand) over een oprolbare/opvouwbare wand gesproken. Dient er bij scenario 2 (met vrije uitloop) ook een oprolbare/opvouwbare wand te zijn tussen stal en overdekte uitloop?	Nee, er hoeft bij scenario 2 (met vrije uitloop) geen oprolbare / opvouwbare wand te zijn tussen de stal en het overdekte uitloop. In criterium O19b wordt aangegeven dat er bij scenario 2 uitloopopeningen naar de overdekte uitloop mogen zijn. De interpretatie bij O01b zal bij de volgende wijziging van de criteria worden aangepast.
21-03-17	G01A Ziekenboeg	Op de huidige leghennen bedrijven is momenteel geen ziekenboeg. Ernstig zieke of gewonde dieren worden geëuthanaseerd.	Dit criterium hoeft niet te worden gecontroleerd, en wordt bij een volgende herziening verwijderd uit de criteria.
16-10-17	G01B Euthanaseren van onbehandelbare dieren	Welke humane dodingsmethode voor pluimvee accepteert de Dierenbescherming binnen het Beter Leven keurmerk voor euthanasie?	In principe kunnen de wettelijke toegestane dodingsmethodes binnen het Beter Leven keurmerk worden geaccepteerd als humane dodingsmethode. In de Europese Verordening 1099/20009 inzake de bescherming van dieren bij het doden is o.a. opgenomen dat dit bijv.: <ul style="list-style-type: none"> • voor pluimvee tot 3 kg levend gewicht kan door het handmatig breken van de nek: Handmatige oprekking en torsie van de nek resulterend in cerebrale ischemie. • voor pluimvee tot 5 kg levend gewicht kan het door een percuterende slag op de kop: Krachtige en nauwkeurige slag op de kop met ernstig hersenletsel tot gevolg.
21-03-17	T01 Vangen	Is inzet van familie/vrienden / eigen personeel toegestaan bij het vangen/laden?	Inzet van familie of vrienden is toegestaan indien vooraf een ontheffing is afgegeven door de schemabeheerder van IKB Ei. Indien het laden uitsluitend wordt uitgevoerd door eigen personeel hoeft de pluimveehouder geen ontheffing aan te vragen. De pluimveehouder dient tijdens de controle aan te tonen dat de werkzaamheden uitgevoerd zijn door eigen personeel (via loonlijst). De werkzaamheden dienen door een realistisch aantal eigen personeelsleden uitgevoerd te zijn.